

Једи у Ев

Припадници нашег ваздухопловства из мера предострожности отпочели су преговоре са Ваздухопловством Румуније о отпочињању билатералне ваздухопловне вежбе на тему пресретања, идентификације и процедуре у случају појаве одметнутог ваздухоплова у ваздушном простору једне од учесника вежбе. Ваздухопловство Румуније разумело је реалну потребу за вежбом која на више начина даје одговоре и решења за могуће претње из ваздушног простора. Последица преговора била је одржавање вежбе „Interceptor 2008“ (Пресретач 2008), која је садржала операцију праћења, пресретања, препознавања и приземљења отетог авиона.

Захваљујући резултатима „Пресретача“, В и ПВО Војске Србије је већ следеће године планирало, и са Ваздухопловством Румуније организовало, билатералну ваздухопловну војну вежбу „Air Solution 2009“. Вежба је представљала наставак сарадње и почетак низа вежби под истим називом које би биле реализоване у наред-

ном периоду, уз постепено повећање снага које учествују и сложенију реализацију вежбе.

Одржавање сваке друге године

Вежба се током година развијала, тако да је уз заједничку обуку тактичких јединица румунског и српског ваздухопловства при увежбавању процедура контроле ваздушног простора у случају појаве „одметнутог“ (Renegade) ваздухоплова, подразумевала и координацију активности и увежбавање стандардних оперативних процеду-

ра. Такође, подразумевала је размену информација о ситуацији у ваздуху – пружање информација о превенцији потенцијалних претњи и начина супротстављања претњама из ваздуха.

После прве сарадње, одлучено је да се вежба одржава на сваке две године, те је за регионалну сарадњу постало нарочито битно подизање нивоа координације и интероперабилности између ваздухопловстава Србије и Румуније.

Неке од специфичности претходних, а посебно овогодишње вежбе, јесу да се вежбом руководи и командује централизовано из вежбовног оперативног центра, који је формиран на аеродрому у Батајници за ваздухоп-

ИСТВЕНА ВЕЖБА

РОПИ

Идеја и потреба за организовањем вежбе овог типа настала је као одговор на ситуацију у којој се свет нашао после терористичког напада 11. септембра 2001. године

ве који лете у ваздушном простору Србије, да се комуникација одржава на енглеском језику, да је борбена авијација пребазирана на територију друге државе, те да су извршавана фиктивна дејства по њиховом полигону за ваздухопловна ватрена дејства, да је провeрен ниво оспособљености и интероперабилности за извршење задатака трагања и спасавања (ТиС) и ваздушног транспорта, да је извршено пресретање из зоне патролирања ловачке авијације српског ваздухопловства, а све активности одвијале су се уз непре-

кидно праћење и подршку јединица ВОЈИН, ракетних јединица за против-ваздухопловна дејства и Контроле летења.

Током вежбе „Air Solution 2015“ свакодневно је учествовало 220 припадника Команде РВ и ПВО, 204. вбр, 250. рбр, 126. бр ВОЈИН, 98. вбр, 210. бв, а вежба је изведена са 15 ваздухоплова – авионима МиГ-29, МиГ-21, *супергалеб* Г-4, Ан-26 и хеликоптерима Ми-17, Ми-8 и газела. Пилотски састав и људство румунске стране чинили су припадници 71. ваздухопловне базе.

Практична сарадња

Према сценарију вежбе, првог дана планирано је полетање румунског С-27Ј спартан са аеродрома „Сампиа Турзиј“ ка батајничком аеродрому, с циљем имитације отетог („одбеглог“) ваздухоплова, и уједно пребазирања дела логистичких капацитета. Лет до румунско-српске границе извео се уз ловачку заштиту пара румунске ловачке авијације у авиону МиГ-21 лансер. У исто време, с аеродрома „Батајница“ ка аеродрому „Сампиа Турзиј“ полетео је српски Ан-26 уз ловачку заштиту пара МиГ-29. После напуштања ваздушног простора Румуније и уласка у

ваздушни простор Републике Србије, румунског спартана пресрео је пар српских ловаца МиГ-29 и после визуелне идентификације привео га на аеродром у Батајници. Идентичан след догађаја дешава се и са српским Ан-26 по уласку у ваздушни простор Румуније.

Пребазирање борбене авијације српског ваздухопловства на аеродром

„Сампиа Турзиј” извела су четири српска суџергалеба Г-4. Ваздухопловство Румуније извело је пребазирање са два МиГ-21 лансер, које је после преласка румунско-српске границе, са задатком ловачке заштите, пратио пар српских МиГ-21 до аеродрома у Батајници.

Наредног (другог) дана, због неповољне метеоролошке ситуације у Републици Србији део активности у

нашем ваздушном простору препланиран је за трећи дан вежбе, док су у ваздушном простору Румуније суџергалебови Г-4 са аеродрома „Сампиа Турзиј” летели по маршрути уз заштиту „ловаца” румунског ваздухопловства, пара МиГ-21 лансер, и извршавали фиктивно дејство на полигону за ваздухопловна ватрена дејства „Богата”.

Трећег дана вежбе са аеродрома у Темишвару ка батајничком аеродрому полетео је румунски хеликоптер IAR 330 PUMA ради превозења румунског официра за навођење дејстава авијације на ваздухопловном ватреном полигону „Чента”. Пар румунских МиГ-21 лансер полетео је са аеродрома у Батајница, летео по маршрути уз ловачку заштиту три српска МиГ-29, извршавао фиктивно дејства на полигону „Чента” и слетео

ИНТЕНЗИВАН ПАРТНЕРСКИ ОДНОС

Руководилац вежбе наших припадника, командант 204. ваздухопловне бригаде бригадни генерал Предраг Бандић, анализирајући вежбу, истакао је да сарадња два ваздухопловства траје већ више од десет година.

Вежба је започета активностима о контроли ваздушног простора, али је с временом интензивно расла, те сада обухвата активности снага за ваздушно осматрање, јављање и навођење ракетних јединица за про-

тивваздухопловна дејства и скоро свих авијацијских јединица РВ и ПВО. Вежбом смо потврдили пријатељство две државе и два народа, као и интензиван партнерски однос два ваздухопловства којим се заиста поносимо, рекао је генерал.

Према његовим речима, учесници вежбе извршавали су задатке у доста сложеним метеоролошким условима, али су тиме показали резултате двогодишњег циклуса обучавања.

– Резултатима су достигнути тражени стандарди за летење у међународним условима, за прелет на аеродромима у осталим државама, затим за дејство у противваздухопловној одбрани као и за дејство у ваздухопловној подршци. Имали смо и активности трагања и спасавања међусобном разменом хеликоптера на територији две земље, на два полигона у Румунији и Србији – рекао је генерал Бандић и додао да је то јединствена вежба у Европи.

на аеродром у Батајници. Истовремено ка аеродрому Темишвар полеће српски хеликоптер Ми-17.

Такође, током дана реализована је мисија борбеног трагања и спасавања током које је у Румунији српски хеликоптер Ми-17 са два румунска хеликоптера IAR 330 PUMA учествовао у акцији трагања и спасавања обореног пилота. Исти сценарио одиграо се и у Србији где је румунски хеликоптер у пратњи два српска хеликоптера реализовао задатак на полигону „Чента“.

После завршетка активности трећег дана, одржана је анализа вежбе, а затим су дезангажоване снаге које су учествовале у вежби и уследио повратак авијација на матичне аеродроме. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ
Снимили Игор САЛИНГЕР
и Жарко СКОКО

